

Neptun kód (tanrendből):		BTMNDTKU31		
Az óra címe:		Oktató(k):	Tárgyjegyző:	
Magyarország a Habsburg Birodalomban 1541–1711		Tózsza-Rigó Attila	Tózsza-Rigó Attila	
Az óra címe angol nyelven:				
The Hungarian Kingdom in the Habsburg Empire				
Az óra tanterv szerinti felhasználhatósága (felhasználás más képzésben kóddal együtt):				
Az óra típusa	Beszámolási kötelezettség	Heti óraszám	Kreditérték:	Előfeltétel (kóddal):
előadás	kollokvium	2		
Az óra tartalmi ismertetése:				
A kurzus általános célja a korszak meghatározó történeti tendenciáinak megismertetése a hallgatókkal. A kora újkori Magyar iráltság „elhelyezése” az európai és a globális folyamatokba, ezen belül hangsúlyosan a Magyar Királyság és Habsburg államkonglomerátum „viszonyának” tisztázása. Az előadás áttekinti a három részre szakadt ország fontosabb politika- és hadtörténeti eseményeit, valamint társadalom- és gazdaságtörténeti jellemzőit.				
Az óra tematikája (12 hétre lebontva):				
1. Általános kora újkori tendenciák 2. A Magyar Királyság a Jagelló-korban, a mohácsi csata rövid- és középtávú következményei. Az ország három részre szakadása. 3. A várháborúk katonai eseményei, a drinápolyi béke. A Királyság a 16. század utolsó harmadában 4. A hosszú háború katonai eseményei. A Bocskai felkelés értelmezése a magyar- és a nemzetközi történettudományban. A bécsi és a zsitvatoroki béke. A magyar rendek pozíciói az 1608-as hatalomváltás idején. 5. Gazdasági aktivitás a politikai hanyatlás korában. A 16. századi Magyar Királyság helye a globalizálódó gazdasági rendszerben. Agrárium, kézműipari termelés, kereskedelmi és hitelszféra. 6. A 16. századi Magyar Királyság társadalma és kultúrája. Az egyes társadalmi csoportok (nemesség, polgárság, parasztság) rétegződése. 7. A Magyar Királyság rendjeinek viszonya az erdélyi fejedelmeknek a harmincéves háborúban történt szerepvállalásához 8. A Magyar Királyság helyzete a 17. század második harmadában. A Vasvári béke. A rendi ellenállás lehetőségei. Wesselényi felkelés. Thököly mozgalma 9. Gazdasági és társadalmi átalakulás a 17. században. 10. A felszabadító háborúk kora. Abszolutista rednevezési szándékok és a rendek mozgástere az 1680-90-es években 11. A Rákóczi szabadságharc 12. A szatmári béke. Kitekintés: a Magyar Királyság 18. század elején.				
Jegy szerzésének feltételei (pl. Zárthelyi, stb.):				
kollokvium				
Kötelező irodalom (max. 3 tétel):				
Pálffy Géza: A Magyar Királyság és a Habsburg Monarchia a 16. században. Bp., 2010 Ágoston Gábor – Oborni Teréz: A tizenhetedik század története, Budapest, 2000.				
Ajánlott irodalom:				
Pálffy Géza: Magyarország két világbirodalom határán (1526-1711). In: Magyarország története. Szerk. Romsics Ignác, Budapest, Akad. Kiad. 2007. Braudel, Fernand: A Földközi-tenger és a mediterrán világ II. Fülöp korában. I. k. 205–212. Jászay Magda: Párhuzamok és keresztvezetések a magyar-olasz kapcsolatok történetéből. Bp., 1982. 196-314. Kulcsár Péter: A Jagelló-kor. Bp., 1981. Marosi Endre – Nagy László: Habsburg- és törökellenes harcok. In: Liptai Ervin (főszerk.): Magyarország hadtörténete. I.				

k. Bp., 1985. 181–336.

Szakály Ferenc: Hadügyi változások a középkori magyar állam bukásának időszakában. In: Liptai Ervin (főszerk.): Magyarország hadtörténete. I. k. Bp., 1985. 135–180. ajánlott fejezetek: 152–180.

Szakály Ferenc: Virágkor és hanyatlás 1440–1711. Glatz Ferenc (sorozatszerk.): Magyarok Európában II. 116–331.

Szekfü Gyula: Magyar történet. A tizenhatodik század. Hóman Bálint – Szekfü Gyula: Magyar történet IV. k. Bp., Királyi Magyar Egyetemi Nyomda

Pach Zsigmond Pál (főszerk.): Magyarország története 3/1-2. Bp., 1985.

Zöllner, Erich: Ausztria története. Bp., 1998. 145–202.

Czigány István: A zentai csata. In: Hermann Róbert (szerk.): Fegyvert s vitézt... A magyar hadtörténet nagy csatái. Bp., 2003. 130–143.

Domokos György: Eger ostroma. In: Hermann Róbert (szerk.): Fegyvert s vitézt... A magyar hadtörténet nagy csatái. Bp., 2003. 96–110.

Domokos György: A mohácsi csata. In: Hermann Róbert (szerk.): Fegyvert s vitézt... A magyar hadtörténet nagy csatái. Bp., 2003. 81–95.

Domokos György: Ottavio Baldigara. Egy itáliai várfundáló mester Magyarországon. Bp., 2000.

Kelenik József: A mezőkeresztesi csata. In: Hermann Róbert (szerk.): Fegyvert s vitézt... A magyar hadtörténet nagy csatái. Bp., 2003. 111–129.

Varga J. János: A fogyó félhold árnyékában. Bp., 1986.

R. Várkonyi Ágnes: Buda visszavívása. 1686. Bp., 1984.

Bariska István: Kőszegi elit 1568–1648 között.

Dominkovits Péter: Familiárisi szolgálat – vármegyei hivatalviselés. Egy 17. századi Sopron vármegyei alispán, gálosházi Récsey (Rechey) Bálint. In: Korall Társadalomtörténeti Folyóirat 9(2002) 32–54.

Dominkovits Péter: Rokonok és pénzügyek. A szombathelyi polgárok vidéki kapcsolatairól, végrendeleteik alapján (1606–1665). In: Urbs Magyar Várostörténeti Évkönyv III. Bp., 2008. 275–292.

Erdélyi Gabriella: „Causa scientiae”. Egy 16. századi tanúvallomási jegyzőkönyv anatómiája. In: Korall Társadalomtörténeti Folyóirat 9(2002) 5–31.

Geccsényi Lajos: Gazdaság, társadalom, igazgatás. Tanulmányok a kora újkor történetéből. Győr, 2008.

Granasztói György: Nagyszombat, 1579–1711. A város területe, mint elbeszélés. In: Korall Társadalomtörténeti Folyóirat 11–12(2003) 75–102.

Hegyi Klára: Egy világbirodalom végvidékén. Bp., 1982.

Hegyi K.: Török berendezkedés Magyarországon. Bp., 1995.

Koltai András: Egy magyar főrend pályafutása a császári udvarban. Batthyány Ádám (Bécs 1630–1659). In: Korall Társadalomtörténeti Folyóirat 9(2002) 55–78.

Péter Katalin: A reformáció: kényszer vagy választás? Bp., 2004.

Szabó András: Kassai magyar lelkészek és tanárok a 16. század második felében. In: Urbs Magyar Várostörténeti Évkönyv III. Bp., 2008. 179–192.

Teke Zsuzsa: Zágráb városának kereskedőelitje az 1554–1558. évi harmincadjegyzékek alapján. In: Urbs Magyar Várostörténeti Évkönyv III. Bp., 2008. 361–368.

Tózsza-Rigó Attila: Városok és városhálózat a kora újkori Magyar Királyságban. A városok és az állam viszonya, a polgári közösségek döntéshozói, a városok belső szervezete. In: Bagi Zoltán Péter (szerk.): Mozaikok a Magyar Királyság 16–17. századi történelméből. Budapest, 2012. 59–84. p.

Tózsza-Rigó Attila: A városok gazdasági rendszere. In: Bagi Zoltán Péter (szerk.): Mozaikok a Magyar Királyság 16–17. századi történelméből. Budapest, 2012. 85–114. p.

Tózsza-Rigó Attila: Az 1497-es pozsonyi borkimérési statútum. In: *Agrártörténeti Közlemények 2006. 47. évf. 1-4. sz.* 202–222.

Tózsza-Rigó Attila: Adalék a morva- és csehországi városok magyarországi kapcsolatához a 16. században. In: Bessenyei József – Draskóczy István (szerk.): *Pénztörténet – Gazdaságtörténet. Tanulmányok Búza János 70. születésnapjára.* 352–372.

Tózsza-Rigó Attila: A „dunai útvonal” kereskedelmében részt vevő augsburgiak társadalmi háttere és keleti irányú kapcsolatrendszere. In: *FONS Forráskutatás és Történeti Segédtudományok 16. (2009) 2. sz.* 191–247.

Tózsza-Rigó Attila: Egy kocsmai verekedés tanulságai. Megjelenés alatt, kézirat.

Tózsza-Rigó Attila: Kegyesség és hitújítás. A reformáció megjelenésének első nyomai az 1529–1557 közötti pozsonyi végrendeletekben. In: *Publicationes Universitatis Miskolciensis. Sectio Philosophica tom. XI. fasc. 1.* 2006. 113–159.

Tózsza-Rigó Attila: „Perl und stain”. Értéknövelő díszítések a kora újkori pozsonyi polgárság ékszereiben. In: *Gesta 2007/1.* 5–13.

Tózsza-Rigó Attila: A pozsonyi gazdasági elit nürnbergi kapcsolatai a 16. században. In: Urbs Magyar Várostörténeti Évkönyv III. Bp., 2008. 369–386.

Tózsza-Rigó Attila: A pozsonyi politikai elit a XVI. század első két harmadában. In: *FONS Forráskutatás és Történeti Segédtudományok 14. (2007) 2. sz.* 187–277.

Tózsza-Rigó Attila: A pozsonyi Tiltáskönyv (1538–1566) információs bázisa. (Különös tekintettel a pozsonyi felső- és középréteg városon túlnyúló kapcsolatrendszerére). In: *Századok 2008. 142. évf. 5. sz.* 1135–1186.

Tózsza-Rigó Attila: Szőlőbirtoklás a 16. századi Pozsonyban. In: Orosz István – Papp Klára (szerk.): *Szőlőtermelés és borkereskedelem. Speculum Historiae Debreceniense 2.* 33–54.

Tózsza-Rigó Attila: A városi elit családszerkezetének vizsgálata az 1529–1557 közötti pozsonyi végrendeletek alapján. In: Coch Gábor – Kocsis Aranka – Tóth Árpád (szerk.): *Fejezetek Pozsony történetéből szlovák és magyar szemmel.* Pozsony–Pressburg–Bratislava, 2005. 131–155.

Tózsza-Rigó Attila: Viseletkultúra és vagyoni helyzet összefüggései a kora újkori Pozsonyban. In: *Gesta, Fiatal Miskolci*

Történészek Folyóirata 2005/1-2. 125-149.

R. Várkonyi Ágnes – Köpeczi Béla: II. Rákóczi Ferenc, Budapest, Osiris Kiad. 2005.

Egyéb tudnivalók (pl.: tananyag, követelmények, stb. internetes elérhetősége):